

Edinost
Ljubljana - Ju
Prof. F. Pof. — Ljubljana, 28. junija 1923.
Za izdajanje mesečno 30. junija 1923. a uredništvo

O „nespremenljivosti“ zakonov

Med navadnimi argumenti, s katerimi hoče italijanski tisk odklanjati vsako zahtevo po narodni in jezikovni pravičnosti napram drugorodcem v državi, je trditev, da se radi tako neznanega števila ne more spreminjati zakonodaja države! Neveljavna sta tu trditve — malo število — in zaključek iz nje. Če bi bilo večje ali manjše število odločilno za mero pravice tistim, ki jo iščejo in zahteve, bi bilo to v djamentnem navzkrižju s temeljnimi pojmom in načelom pravičnosti in enakosti državljanskih pravic. Pa bi bilo tudi v nasprotju z načeli demokracije in z zakoni morala in človekoljubja. Če je torej v navzkrižju s temi vzvišenimi idejami pravičnosti in enakosti, zahteva sama, da bodi število odločilno za mero pravice, ki naj se dovoljuje prizadetim, potem pa je tudi neveljavno vsako sklicevanje na malo število v podkrepitev trditve, da se radi neznanega števila kake skupine državljanov ne morejo spreminjati zakoni! Tudi tedaj ne, če niso v skladu z načelom pravičnosti in enakosti. Sicer pa moramo naglasiti, da ta naša ugotovitev ne razveljavlja večerjane naše izjave, da tudi ob sedanjih ustavnih zakonih mora biti država pravična in svobodoljubna napram drugorodcem, če je le blage volje.

Kar se pa tiče našega današnjega predmeta, vprašanja, ali se morejo zakoni spreminjati primerno novim zahtevam in potrebam, se moramo sklicevati na dve zares klasični priči med sodobnimi vodilnimi državniki: in Pašica in — Mussolinija!

Pašić je ustvaritelj današnjih državnih temeljnih zakonov jugoslovenske države: vidovdanske ustave. Na srdite zahteve opozicije, naj se ta ustava odpravi ali vsaj spremeni, ni odgovoril Pašić v neki znameniti izjavi: ne, to se ne zgodi nikoli! Pač pa je zahteval, naj se ta ustava praktično preizkusi in potem še le, ko praksa pokaže, kaj je na tej ustavi neprimerne ali slabega, bo čas za primerno revizijo. Kajti — tako je naglašal — zakon niso ustvarjeni za večnost, niso nikak petrefakt! In znano je, da je Pašić zelo moder, bistri in dalekogleden državnik!

Na velikem fašistovskem zborovanju dne 22. t. m. v Rimu je imel načelnik stranke in vlade g. Mussolini znamenit programatičen govor o nadaljnjem delovanju fašistovskega režima. Med drugim je naglašal potrebo spremembe statuta, torej temeljnega ustavnega zakona, ne pa morda le kakega navadnega dekreta-zakona, kakor je n. pr. Gentilejeva šolska reforma. Pa tudi spremembe tega zakona ne zahtevamo mi, kar se tiče nje strogo pedagoških in tehničnih strani, čeprav bi se mogli sklicevati na dejstvo, da mu nasprotuje večina javnega mnenja Italije. Marveč zahtevamo le, naj se nam povrne šola v materskem jeziku. Zahtevamo le, kar je v skladu z nauki prosvetljenih pedagogov vseh narodov. V dobri, avtoritativni družbi smo torej s to svojo zahtevo.

Mussolini je rekel, da tudi statut ni nikak kavali, na katerem naj bi za vedno visel vsi z okovi. Skliceval se je na izjavo očeta sedanje ustave, Cavourja, na predvečer nje proglasitve: da je statut spreminljiv. Tej tezi da so prišli tudi drugi državniki Italije, kakor Minghetti, Crispi Berton in mnogi drugi. Statut je bil — je izjavjal Mussolini nadalje — prirojen za Piemont l. 1848. Zapomniti pa si je treba, da ni Piemont ali Italija statuta, marveč Italija Piemontu. Neizmerne so zasluge Piemonta za Italijo, ni pa on ustvaril statuta. Tu je podal Mussolini znamenito priznanje, češ:

„Dan za dnevno moramo kršiti usiavo! Gorje, če ne bi prišli na svobodno zrak! Statut iz l. 1848. ni upošteval kolonij. Dalje moram izjaviti, da ni res, da ustanove ne morejo postati fašistovske. Pred letom 1848. so bile ustanove absolutistične. Po letu 1848. so se prilagodile liberalizmu. Zakaj naj bi se sedaj oporekalo možnosti, da se spravi v sklad s fašizmom? Zlo bi bilo, če bi revolucija ne prinesla „novosti“! Te „novosti“ so glasom Mussolinija: Ukrotiti smo parlamentarizem! V sedanjih zbornici se razpravlja, se odobruje, se uzakonja, kajti to ravno je program zakonodajne zbornice. Povzdignili smo eksekutivno oblast, ki rešuje razne probleme, ki napoveduje vojno in sklepa mir. Izvrševalna oblast je vrhovna oblast naroda, a nje glavni je kralj. Z zakonom o preuredbi birokracije smo napravili največjo uslugo birokraciji sami, ker jo smatramo kot sestaven del države. Birokracija je država. Mi hočemo državo potašiti. Le tedaj, če imamo te ideje, se more govoriti o revoluciji, se more rabiti ta magična in strašna beseda. Pred nekoliko leti je bil italijanski senat kakor propadel plemič. Mi mladi smo mu povrnilo sijaj. Senat odobruje fašistovske zakone.“

Na zaključku svojega govora je naglašal Mussolini, da vsako gibanje mora imeti moč, hi ga predstavlja. Pozival je zborovalce, naj se povrnejo na svoje domove z živim uverjenjem, da je zastava fašistovske revolucije poverjena njegovim roki in da jo hoče braniti proti vsakomur in tudi z lastno krvjo.

Tako je govoril Mussolini. Marsikaj kar je govoril in trdil, ni nikakor v skladu z

dubom ustavnosti, sodobnosti in demokracije. Toda to ni danes naše vprašanje. Kar smo hoteli ugotoviti na podlagi tega govora, je, da priznava ne le dopustnost, marveč tudi potrebo spreminjanja zakonov. Če ne odgovarjajo novim razmeram in potrebam. Opetovano je rabil besedo „revolucija“. A kaj je namen prave revolucije, po čem stremiti? Po tem, da se odpravi ali zboljša, kar je neprimerno ali pogubno. In med razlogi, ki kažejo na potrebo spremembe ustavnih zakonov, navaja tudi dejstvo, da ustava Cavourjeva ne računa s — kolonijami! Te da so tudi „novost“, ki zahteva spremembo. Za to besedo morajo biti drugorodci v Julijski Krajini in v Poadžiju v resnici hvaležni. Tudi oni so „novost“ v Italiji, ki s pravico zahtevajo, naj se upošteva njihove duševne in gmojne potrebe. To pa tem bolj, kar slovski in nemški državljani Italije niso nikak afriška kolonija s prebivalstvom brez kulture, marveč kulturni in napredni državljani. Svojeodbojno se je naglašala tudi v rimskem parlamentu potreba, na se šolstvo v afriških kolonijah uredi primerno potrebam prebivalstva. Koliko bolj smemo zahtevati mi, da se z nami ne stopa drugače in slabše, nego s črnci v Afriki! Tudi primerno potrebam našega ljudstva naj se krojijo zakoni!

Padanje lire

MILAN, 28. Lira je v zadnjih dneh zopet precej padla. Včeraj je bilo treba plačati za 1 funt sterling 134 lir (v Londonu je stal sterling cca 135 lir), za dolar okoli 27.50. Za danes se predvideva zopet nazadovanje lire.

Izmed večjih listov se z novim padcem lire bavitva samo „Secolo“ in „Mussoliniove glasilo“ „Il Popolo d'Italia“. Kakor večkrat, tako tudi danes ugotavlja „Il Popolo d'Italia“, da ni sedanje padanje lire nikakor upravičeno z ozirom na dobri finančni in gospodarski položaj Italije: ravnanje v državnem proračunu je skoro doseženo, poljski pridelek je letos veliko boljši kakor lanski, tako da Italiji ne bo treba uvoziti tolikih količin žita; industrija cvete itd. Po mnenju tega lista povzroča padanje lire kakih 1000 „kanalij“, ki nimajo ne domovine, ne zastave, ne skrupulov. Ti ljudje kupujejo sterlinge in dolarje samo da krijejo svoje interese. Tada mora priti dan, pravi list, ko se bo lira spet dvignila, in tedaj bodo ti gospodje doživeli polom kakor oni, ki so svojočasno špekulirali z marko. Ako pa so vzrok temu vznemirjenju politični glasovi, tedaj ni ta strah na mestu; kajti na vladi je fašistovska stranka in sicer po volji najboljših. Aventin je desetkrat „faliral“.

Izvajanja vladnega glasila se smatrajo v gospodarskih krogih pač za nekoliko preoptimistična. Splošno prevladuje mnenje, da je treba pripisovati padanje lire nezaupanju, ki se je polastilo v zadnjem času vse javnosti do državnih in pa tudi industrijskih vrednostnih papirjev. Ali je to nezaupanje z ozirom na sedanji finančni in gospodarski položaj države utemeljeno, se ne drzne noben gospodarski svetnik niti popolnoma zanikati niti trdit. Gotovo pa je, da igra tudi tu — kakor vedno pri tečajih — veliko vlogo mnenje, ki si ga ustvari javnost, upravičeno ali neupravičeno, o nadaljnjem razvoju političnih dogodkov.

Razsodba proti senatorju De Bono

RIM, 28. Visoki sodni dvor senata je izdal v zadevi obtožbe dra Donatija, bivšega ravnatelja poplarskega lista, proti sen. De Bono, bivšemu generalnemu ravnatelju javnega varstva, ki je bil obdolžen: da je bil član znanega „čeka“, ki je organiziral več napadov na osebe; da je prejel od razprodaje od vojne preostalega materiala 48.000 lir; da je organiziral napad na on. Amendolo; da je skril napadalec on. Fornija; da je odgovoren za Matteottijev umor, ker da je vedel, da se napad pripravlja; da je izdal Duminiju potni list na drugo ime itd. De Bono je bil obtožen 16 deliktov.

Na zahtevo državnega pravdnika je visoki sodni dvor razsodil, da ni nikakega vzroka za kazensko postopanje proti senatorju De Bono.

Pogajanja za ureditev državnih dolgov

LONDON, 27. Agencija „Reuter“ je prejela iz Washingtona: Med italijanskim poslanikom sen. De Martinom in comm. Albertijem, ki zastopata Italijo, in tajnikom in podtajnikom državnega zaklada Zedinjenih držav so se pričeli včeraj pregovori za ureditev italijanskega dolga napram Zedinjenim državam. Tekom pregovorov je italijanski poslanik priznal, da znaša italijanski dolg z obrestmi vred 2,138.500.000 dolarjev ter je izjavil, da mu je ministrski predsednik Mussolini dal navodila, naj sporoči Američanom, da bo Italija zvesto izpolnjevala svoje mednarodne obveznosti. Kakor priznavamo svoje dolgeve napram Zedinjenim državam, je pripomnil italijanski poslanik, tako tudi zahtevamo, da se upošteva sedanji položaj Italije. Konferenca se bo nadaljevala čez teden dni.

RIM, 27. Na prvem sestanku med italijanskim poslanikom De Martino, comm. Albertijem ter tajnikom državnega zaklada Mellon-om je Mellon izjavil, da bo Amerika upoštevala sedanje finance in gospodarske razmere v Italiji pri pogajanjih za poravnavo italijanskega dolga Zdrže-

nim državam. Italijanski poslanik De Martino se je zahvalil zastopniku Združenih držav za to izjavo ter je še sam poudaril, da je Italija prepričana, da bo Amerika računala s sedanjim gospodarskim in finančnim položajem Italije. „Mi priznavamo, ponavljam, je zaključil poslanik, svoj dolg, toda zahtevamo, da se vnašajo v obzir resnične gospodarske in finančne razmere v Italiji. Naš demografski pritisk, davčni pritisk, državno bogastvo ter plačilna in trgovinska bilanca. Mi hočemo in moramo gledati, da se pri ureditvi tega dolga spravi v sklad z razmere z obliko in časom poravnave.“

Prihodnji sestanek med zastopniki Italije in Amerike se bo vršil v torek, 30. junija.

Financijski ministri Caillaux odobren s 330 proti 34 glasovom

PARIZ, 27. Na sinočni seji, ki je trajala do jutranjih ur, je zbornica sprejela našt finančnega ministra Caillauxa za senato francoskih financ. Protipredlog socijalistev je bil zavrnjen s 340 proti 210 glasovom. Celotni Caillaux-ov našt je bil sprejet s 330 proti 34 glasovom; socijalisti niso glasovali.

Financijski odbor senata je odobril našt finančnega ministra z 9 proti 5 glasovom; 11 senatorjev ni glasovalo. V smislu tega načrta se denarni obtok lahko poveča od 45 na 51 milijard.

Rudičevski mandati soglasno verificirani

Poslava francoskih vojakov

BEOGRAD, 27. (Izv.) Takej po otvoritvi seje narodne skupščine je predsednik Trifković prejel poslanice, naj se udeležijo spominke proslave padlih francoskih vojakov, pokopanih na beograjskem pokopališču.

Nato je zbornica prešla k razpravi o verificaciji rudičevskih mandatov. Po predložitvi poročila verificacijskega odbora je zbornica soglasno sprejela predlog verificacijskega odbora, da se verificira 27 rudičevskih opozorenih mandatov.

Predsednik je nadalje sporočil, da je parlamentarni odbor soglasno sprejel predlog za zgradbo spomenika Petru Osvoboditelju ter je predlagal, da skupščina sprejme nujnost predloga. Predlog je bil sprejet. Seja je bila nato zaključena. Prihodnja seja v torek ob 11. uri z dnevnim redom: predlog za postavitve spomenika Petru Osvoboditelju.

Puč revolucionarne ofitrske stranke na Grškem

Michalakopulosova vlada demisionirala

ATENE, 26. (Zakasnelo). Po le partide demskem mirovanju so se pričakovali uniformirani grški revolucionarji včeraj zopet na ulici. Zasedli so vsa javna poslopja ter zahtevali takojšen odstop vlade, ki je že bila v tem mesecu enkrat vržena od stranke častnikov, ampak takrat zopet vzpostavljena z le malimi spremembami. Vodič puča je tudi tokrat iz maloznačnega poraza znani general Pangalos, katerega se že od takrat smatra za nekakega diktatorja Grčije.

Vzroki včerajšnje revolucije so menda isti, kakor oni zadnjega gibanja, ki je pred 14 dnevi povzročilo vladno krizo. Takrat se je očitalo vladi, da je bila na pogajanjih z Jugoslavijo preveč popustljiva in da premalo skrbi za grško vojsko. Poleg tega zahtevajo častniki ponovno zvišanje izdatkov za vojsko in večje varčevanje v ostalih resortih.

Ozadije tega puča tvori — kakor že omenjeno, razburjeno razpoloženje radi spora z Jugoslavijo. Za časa konferenca Male antante v Bukarešti se je zdela sklenitev jugoslovensko-grške zveze zelo blizu in govorilo se je tedaj tudi o vstopu Grčije v to zvezo. Od tedaj pa je prišlo do popolnega preloma tozadevnih pogajanj, ker ni hotela grška vlada pristati na vse zahteve Jugoslavije. Beograjska vlada zahteva namreč posebno zaščito Srbov v grškem delu Makedonije, drugič razširjenje jugoslovenske proste cone v solunskem pristanišču in slednjič odstopitev železnice proge od obmejne postaje Djedje-lja do Soluna.

ATENE, 26. (Zakasnelo). Puč, ki se je izvršil včeraj pod vodstvom generala Pangalosa, se je pričakoval že nekoliko dni. Sodeloval je pri njem del vojske in del mornarice in je potekel povsem mirno.

Atene je včeraj prebudilo streljanje iz pušek v bližini glavnega poštnege urada. V kratkem je bila postaja zasledena od revolucionarjev, ki so odstavili vladne stražnike. Nemormalnost položaja se je takoj spoznala po zasedbi ulic po vojakih. Zjutraj ob 10. uri je Pangalos odposlal državnemu predsedniku ultimatum ter zahteval od njega, da demisionira do 16. ure. Enako poročilo je bilo kmalu nato oddano od Hagikyriakosa, ki je medtem prevzel poveljstvo brodarske razbojevalne svoje zastave na križarki „Averov“. V obeh spomenicah je bilo tudi rečeno, da se bodo vojašnica pehote, palača predsedništva republike ter vojno ministrstvo bombardirali, ako bi vlada ne demisionirala do določene ure.

Pangalos sestavlja novo vlado

Takej po sprejemu teh poslanic se je podal ministrski predsednik Michalakopulos v spremstvu vseh ministrov in na-

čelnika glavnega stana k predsedniku republike ter mu predložil demisijo vlade v svrhu odvrnitve prelivanja krvi. Nato se je izvršila v predsedništvu konferenca načelnikov strank, na kateri se je sklenilo pooblastiti bivšega ministrskega predsednika Papanastasio, da stopi v stike s Pangalosom in Hagikyriakosom v svrhu sestave nove vlade. Radi tega se je Pangalos podal v Pirej na krovu križarke „Averov“. Medtem se je še on del vojske, ki je do takrat ostal pri miru, pridružil Pangalosu.

Pangalos se je ustanovil na vojnem ministrstvu in je izjavil, da se kot voditelj revolucije ne bo ustavil na pol poti, ampak da bo še danes prevzel nadzorstvo položaja. Stanje stvari je še vedno zamotano.

Mir vzpostavljen

BEOGRAD, 26. (Zakasnelo). Po zadnji brzofavki, ki jo je prejel jugoslovensko znanje ministrstvo iz Aten, je na Grškem mir vzpostavljen. Enodnevna revolucija generala Pangalosa je imela popoln uspeh.

Nova vlada sestavljena

ATENE, 27. Danes je bila sestavljena vlada, ki je položila prisego v roke predsednika republike. Sestava je naslednja: Predsednik in vojni minister Pangalos, mornariški in začasni zunanji minister admiral Hagikyriakos, notranji minister general Pamyotopulos, prosvetni minister poslanec za selunski okraj Hagikyriakos, finančni minister Kofinas, minister pravosodja in narodnega gospodarstva Bobulis, premetni minister Tavalaris, poljedelski minister Stamulis, ki bo vodil začasno tudi sešajno skrbstvo. Nova vlada je večinoma sestavljena iz članov narodne skupščine.

Kritičen položaj na Kitajskem

Vojne priprave Japonske?

LONDON, 27. Kitajska vlada skuša izrabi sedanje nemire v lastne namene. Vesti iz Pekinga pravijo, da je kitajski zunanji minister izročil danes evropskemu diplomatskemu zboru spomenico, v kateri predlaga kot pogoj za pogajanja glede

shanghaiških dogodkov razpust policije in odstavitev občinskega tajnika v Shanghaiu.

Spomenica se zaključuje tako-le: „Kitajska vlada smatra za neobhodno potrebno, da se revidirajo nekatere krivične pogodbe, ki vežejo Kitajsko z veselilami. Iz Shanghaia poročajo, da je policija odkrila dijaški načrt za napad na inozemce. Dijski so namreč nameravali izvršiti bombni napad na evropski mestni okraj.“

Kakor govorijo v Bombayju, se pripravljajo Japonci na vojno. V Bombayju so nakupili velike množice bombaz, ki ga potrebujejo za izdelovanje streliva. Politični krogi spravljajo te dogodke v zvezo s kitajskim položajem. Japonska hoče biti za vsak slučaj pripravljena.

Listu „Times“ poročajo iz Tokija, da so japonske paroplovne družbe sporazumno z vlado sklenile prekiniti pomorski promet s Shanghaiem.

Oslo pripravlja svečan sprejem

Amundsen in njegovim tovarišem

OSLO, 27. Amundsen in njegovi tovariši so odpotovali včeraj s parnikom iz Kingabaya. V soboto, dne 4. julija prispejo v Horten, odkoder bodo nadaljevali vožnjo v Oslo. Kakor je preračunano, bodo prišli v Oslo 5. julija in meščani jim bodo priredili svečan sprejem.

Briand podpisal francosko-španski dogovor

PARIZ, 27. Francosko-španski dogovor, ki je bil brzofavno sporočen v Pariz, je bil danes podpisan od Brianda in bo jutri objavljen.

MADRID, 27. Svet direktorija je odobril vse sklepe francosko-španskih izvedencev glede Maroka.

40 mrtvih radi eksplozije in požara v kinematografu

KAUSAS CITY (Združene države), 26. V nekem mestnem kinematografu je iz neznanega vzrokov nastala eksplozija, kateri je sledil silen požar, ki je v kratkem popolnoma upepelil kinematograf. Kakih 40 oseb je našlo strašno smrt med razvalinami.

DNEVNE VESTI

VIDOVĐAN

Država Dušana Silnega je bila velika in močnata, na višku svoje moči in svojega sijaja.

Prišel pa je tisti črni in usodni dan 15. junija, dan sv. Vida, leta 1389. — dan pogube velikega srbskega carstva. V strašni bitki med sultanom Muradom I. in carjem Lazarjem, v kateri je telka kri v rekah, je bila srbska vojska poražena. Tako car Lazar svoj poraz kakor sultan Murad svojo zmago sla morala poplačati s svojim življenjem. Samostojna srbska država je propadla in padla v turško robstvo dolhgih šestih stoletij. Težko je bilo to suženjstvo za svobodoljubni srbski narod. Toda obupal ni, marveč je bila neugasna vera v njem v zopetno vstajenje. Pesem slepega pevca ob goslih mu je ohranjevala od roda do roda spomin na oni strašni dan 15. junija 1389; narodna pesem mu je bila zgodovinsopisec; obenem pa mu je ohranjala vero, da mora priti dan osvete, zopetnega vstajenja. Narodna srbska pesem, ki ji glede lepote ni vrstnice na svetu, je spajala misel na izgubljeno prošlost z vero v bodočnost.

Prav dejstvo, da je srbski narod v stoletjih narodnega in državnega robstva si-cer plakal, nikoli pa obupal, marveč ohranjal vero v osvobojenje — prav to dejstvo kaže, kako zdrava, velika in silna je duša tega naroda.

Prišlo je leto 1912. Za črnim Vidovim dnem je prišel nov svetil Vidov dan. Prav na istem Kosovem polju, kjer se je izvršila tragedija propada države Dušana Silnega, je junaški pravnik Črna Grgorje, kralj Peter Osvoboditelj, izvojeval osveto za dan 15. junija 1389. Srbija je postala zopet svobodna, samostojna, samosvoja.

S tem pa še ni bila dovršena zgodovinska misija srbske države. Morala je priti še velika svetovna vojna, v kateri je imela junaška Srbija, dasi majhna po obsegu, svoj častni in slavni delež. Katastrofa v Sarajevu, ki je bila alarmni strel za to svetovno katastrofo, se je odigrala dne 28. junija — na Vidov dan!

Tu je treba nekoliko pojasnila. Mi pišemo danes 28. junija. Toda v času usodne bitke na Kosovem polju sta imeli obe cerkvi, rimska in pravoslavna, skupni julijski koledar. Tako je bil v vseh krščanskih cerkvah dan 15. junija posvečen sv. Vidu.

Po veliki zmagi v svetovni vojni nad zgodovinskimi sovražniki Slovanstva je sinil najsvetlejši Vidovdan: plebiscitarne priključitve jugoslovenskih ozemelj — Bosne, Hercegovine, Dalmacije, Hrvatske in Slovenije — k novi jugoslovenski državi. Z osvobojenjem in ujedinjenjem vseh delov jugoslovenskega naroda, ki so bili dotlej vloženi pod tujsko vladavino, v državno vkupnost, je zadobil Vidov dan svoj veliki in polni pomen.

Vsa blaga in poštena srca v vseh delih jugoslovenske države se danes z vzvišenimi in hvaležnimi čustvi spominjajo junakov, ki so od bitke na Kosovem polju dne 15. junija 1389. pa do osvoboditve in

ujedinjenja trpeli, krvaveli in umirali za ta veliki cilj, pa tudi njih, ki so v najtemnejših in najnevarnejših časih robstva niti in ohranjali iskro vere v svetlejšo dni.

Vidovdan pa ni samo velik dan Jugoslovenov, marveč je velike pomembnosti za vse narode, velike in male, ker jih uči, da tudi v največji nesreči ni treba kloniti in zdvajati nad samimi seboj, če je le v njih zdrava duša nad samima seboj, če je le v njih zdrava duša in neomajna volja za življenje.

Primerjajmo dalje!

Moravska Ostrava je bogato mesto na severu Moravice, središče svetovnoznamenite premovalne kolone in po številu prebivalstva tretje mesto v čehoslovski republiki. Prebivalstvo je po veliki večini češko. Razmerje med češkim in nemškim prebivalstvom po približno tako, kakor je med italijanskim in slovenskim v Gorici. Občinski zastop je seveda v čeških rokah. Tem zanimivejša je statistika o tamošnjemu šolstvu. V šolskem letu 1924-1925 je bilo v območju te velike občine 34 čeških in 19 nemških šol, 1 židovska in 4 poljske. Šolstvo je dostojno opremljeno od nižjih tipov do srednjih in strokovnih šol. In to velja toliko za Čehe, kolikor za Nemce. To ugotavlja župan Jan Prokeš v daljšem članku v „Prager Presse“. Koliko slovenskih ljudskih šol pa imajo Slovenci v Gorici, da niti ne govorimo o srednjih in strokovnih?

Dalje čitamo, kako sijajno se razvija nemško gledališče v Ostravi ne le po zaslugi zasebnih podpornikov, marveč tudi s podporo češkega občinskega zastopala! Nemško prebivalstvo — tako je rečeno — gleda z zadovoljstvom na delovanje svojega gledališča. A pri nas? Pri nas so zgradbo, ki je bila središče kulturnega snovanja tržaških Slovencev — nota bene: le iz sebe in brez vsake druge podpore, za svoj napredek in nikomur na škodo — zažgal, vpeleli! Zato razumemo, da je tako primerjanje izvestnim krogom zelo prijetno. Ne moremo pomagati. (Nadaljevali bomo, kadarkoli bo nudila prilika to to.

— IZ UREDNIŠTVA. „Edinost“ ni mogla včeraj iziti, ker je popoldne odrekel električni tok. Uredniki in stavci so ostali brez razsvetljave, a stavni stroji brez pogona. Radi bi bili odškodovali čitatelje s prilogo, toda ni bilo možno tehnično. Šele popoldne smo dobili zopet električni tok, ker je trebalo dolgega podzemnega dela, — vso noč in vse včerajšnje predpoldne — predno so našli, kje je bila napeljava pokvarjena.

Tudi sinoči so bile nekatere ulice brez luči.

„SCAMPOLO“ V SEŽANI PREPOVEDAN

Tržaška prefektura je prepovedala „Sentjakovski čitalnici“ v Trstu predstavo Nicodemijevega „Scampola“, ki se je imela vršiti danes 28. t. m. v Sežani.

Za „hozano“ — Jeremijada! Kakor da gre za razmere kje v daljni Afriki, Aziji ali na severnem tečaju zemeljske oble, ali morda za sedanje strašne dogodke v Kitaju, je moral naš „Piccolo“ v bližnj Gorico — v mesto, ki mu je pred nosom, še le poslati posebnega poročevalca, da mu pojasni in opiše, kakšen je prav za prav tamkajšnji politični položaj. In priobčil je dopisani mu dopis, ne da bi kaj pripomnil iz svojega, čeprav je v krivičnem nasprotju z vsem, kar je isti list pisal in trdil doslej o razmetih v Gorici. Doslej smo čitali le hvalo in slavo, kako uspešno in sijajno vrši Gorica „velepomenito misijo italijanstva.“ Sedaj pa iznenada taka jeremijada, kako da Slovenci ogrožajo tisto veleplemenito misijo, „Piccolo“ je dobil od svojega lastnega zapornika greško lekcijo, kako nesposobno je, če si človek maši oko pred resničnimi razmerami.

— Gospa Franja dr. Tavčarjeva dvorna dama. Iz Beograda poročajo ljubljanskim listom, da je gospa Franja dr. Tavčarjeva, kot najuglednejša slovenska dama in predstaviteljica slovenskega žensstva, imenovana za dvorno damo jugoslovenske kraljice Marije. Tega odlikovanja se veselimo tem bolj, ker gospa Franja dr. Tavčarjeva ni samo najodličnejša slovenska dama, marveč tudi najbližja žena z vsakega dobrotno roko potrebnim in siromakom; posebno je siromašna udeležena se mladina vsakega uživala dobrotnost doma Franje dr. Tavčarjeve.

— Brzojavna zveza z zasebnimi podjetji. Pošta upravnica namerava napeljati brzojavno zvezo med osrednjim brzojavnim uradom in zasebnimi podjetji (bankami, trgovskimi družbami itd.), ki so dnevno navezane na brzojavno korespondenco. Uprava bo izvršila napeljavo in preskrbela v to svrhu potrebne aparate na lastne stroške. Abonenti bodo morali plačevati upravljalni znesek, ki ne bo presegal, kakor se predvideva, 2000. Lir; poleg tega bodo morali položiti tudi kavicjo v znesku 2000. Lir.

— Pozor pri prekoračenju železniške proge! Uprava državnih železnih zvez, da bo odlošila pustila nekatera prehodna mesta na železniških progah nezastražena. Ta mesta bo opremlila s tablicami „Pozor na vlak“. Da se izogne slehernim nevarnostim, se opozarja občinstvo, da prekoriti v naglici taka mesta; seveda mora paziti, da ne izvrši prehoda, ko se blizu vlak bediti iz ene, bodisi iz druge strani. Strideseltnica službovanja zaslužnega šolnika. Danes, proslavlja učitelstvo osnovne šole v Tomislju (v Sloveniji) 40-letnico službovanja učitelja in pisatelja, g. Ivana Trošta. Jubilar je bil v prejšnjih časih čislanih soizrednik našega lista. Ob njegovem častnem dnevu mu sporočamo tudi mi iskrene pozdrave.

— Sv. Križ pri Trstu. Kot običajno vsako leto, tako se praznuje tudi letos v Sv. Križu pri Trstu prav slovesno dan Sv. Petra in Pavla. S slavnostnimi cerimonijami je združena tudi procesija, ki je že od pamtiveka v velikem številu obiskovana od domačinov in okolčanov. Od vseh strani navadno prihite tujci, da prisostvijo naši „šagrij“. Tudi leto se obeta, da bo slovesnost, ki se vrši v cerkvi in zunaj nje, nad vse zanimiva, ker sodeluje izborni domači pevski zbor in domača godba, ki tudi prideda polnočne na „Placu“ izbran koncert. Iz Trsta je najprikladnejša zveza z vlakom, ki odhaja iz Trsta ob 8.30 zjutraj. Za povratek so vlaki ob vseh urah.

— Romanje v Rim. Od 2.—10. septembra t. l. pelje tržaški škof romarje svoje škofije v Rim. Kdor se želi udeležiti tega romanja, naj se oglasi pri svojem dušnem pastirju. Vsi stroški (vožnja, stanovanje in hrana) znašajo 450. Lir. Božepolniki bodo razdeljeni v dve sekciji po narodnosti, ako bo zadostna udeležba.

— Izrečane številke pri šaljivi tomboli na razstavi „Znakovna dobrodelna združenja“. Pri omenjeni tomboli so bile izrečane sledeče številke (v oklepaju navedene številke označajo dobitke, ki pripada dotični izrečani številki):

I. Reče srečke: št. 3 (16), št. 14 (48), št. 45 (4), št. 63 (42), št. 80 (28), št. 89 (37), št. 73 (1), št. 93 (13), št. 101 (45), št. 133 (55), št. 153 (51), št. 154 (46), št. 170 (22), št. 179 (33), št. 182 (54), št. 224 (7), št. 225 (36), št. 236 (57), št. 264 (24), št. 269 (50).

II. Svetlo-zelene: št. 11 (19), št. 91 (21), št. 61 (53), št. 44 (8), št. 146 (23), št. 172 (29), št. 160 (39), št. 198 (5), št. 239 (10), št. 293 (49).

III. Bele srečke: št. 240 (15), št. 26 (56), št. 229 (20), št. 156 (52), št. 102 (41), št. 153 (44), št. 81 (30), št. 95 (14), št. 195 (31), št. 118 (37), št. 188 (47), št. 140 (18), št. 226 (43), št. 173 (17).

IV. Temno-zelene srečke: št. 182 (6), št. 255 (49), št. 151 (40), št. 289 (26), št. 5 (34), št. 128 (27).

Dobitki se dvignejo v pisarni Združenja v ul. Torre bianca 39/I, od 9.—12. in od 15.—19. Istotam se dobe dela, ki so bila razstavljena, in prosimo, da jih lastnice odnesejo čimprej.

— V nedeljo 5. julija t. l. prirediti šentjakobski in magdalenska podružnica „Solskega društva“ veliko vršno veselico na prostornem vrtu Gospodarskega društva „pri Tirolcu“. Nastopijo razna pevka društva ter vsa društva od Sv. Jakoba in „Slava“ od S. M. Sp.

— Čisti dohodek je namenjen v korist refekcije otrok šole pri Sv. Jakobu in otroškega vrtca pri Sv. M. M. Zanimanje je to veselico je veliko n. kakor se predvideva, se bo slovansko občinstvo v Trstu polnoštevilno udeležilo te veselice, posebno ker se kakor gorinavčeno, priredi v dobrodelne namene.

— XIX. občni zbor Zadrzne zveze v Gorici. Naznanilo člena občnega zbora, ki smo ga objavili v četrtkovni številki, se je pomotoma pomalo med vesti v rubriki „Zveze prosvetnih društev“ pri impaginaciji lista.

— RAZSTAVA ROČNIH DEL na katinarski šoli bo odprta v nedeljo 28. t. m. od 10.—12. dop. in od 2.—4. pop. ter v ponedeljek na praznik sv. Petra in Pavla, od 10.—12. dop.

— Dodatni izpiti zrelosti na tolmarskem učiteljskem. Za one kandidate, ki posedujejo zrelostna spričevala, pridobljena v inozemstvu ne pozneje nego v šolskem letu 1921—22, se še zadnjičkrat vršijo dodatni izpiti zrelosti. (ital., zgod., zemljepis in pedagogika) v poletnem in jesenskem roku tega leta.

— Opozarja se, da morajo delati izpit v celoti tudi oni kandidati, ki so bili v lanskem jeseni reprobirani v kakem predmetu.

— Izpiti v poletnem roku se pričnejo v sredo 1. julija. — Ravnateljstvo.

— Dijaška potovalna knjižnica. Naše dijaštvo študira zankopirano knjigo vse Julijane Krajnce. Nekateri daleč proč od središč, drugi popolnoma ločeni od naše kulture, brez kakih sredstev samozaznave. V ožjem temu je sklenilo Uduženje Slovenskih Srednješolcev v Italiji, da ustanovi s prihodnim letom dijaško potovalno knjižnico, ki naj bi opomogla, vsaj deloma, tej vrzeli. V ta namen so

darovali U. S. S. v. I. razna naša založništva, društva in dobrotniki, katerim naj gre tem potom ponovna zahvala, še precejnejše število knjig. Vendar je število par so knjig še dokaj prepričilo za dijaško potovalno knjižnico, ki bi imela obsebovati 18 dijaških društev s približno 1000 člani; zato se obračamo ponovno do raznih društev in dobrotnikov, da bi nam bili pri delu na roko ter prispevali k uresničenju tega načrta z raznimi knjigami, ki naj bodo v prelošni večini znanstvene vsebine, in revijami. Marsikomu leže take knjige doma brez nikake koristi — posebno pri naših podeželskih društvih, katerim bi se lahko oddolževali s knjigami bolj poljudne vsebine — a bi bile našemu dijaštvu dobrodošle. Vsaka knjiga nam bo koristila, bodisi pisana v slovenščini ali hrvaščini ali pa v kakem drugem jeziku. Vendar bi nam pa bile posebno dobrodošle hrvaške knjige, da bi s tem pomagali naši letri in daljnemu Zadrju, ki sta brezdomno najbolj potrebna. Upamo, da bo naše občinstvo spoznalo veliko važnost naše akcije ter nam priokoli na pomoč, da s tem ustvarimo bodočo generacijo zdravo in čilo inteligenco.

Knjige so lahko oddajo: v Trstu, Dijaškemu krožku N. Tomaseo, via Mazzini 37/I levo vsak dan. V Gorici Dijaškemu društvu „Vesna“, via S. Giovanni 7. Oni pa, ki iz kakršnegakoli vzroka ne morejo oddati sami knjige, naj nam javijo, kje jih lahko dvignemo.

Izobraževalni odsek Uduženja Slovenskih Srednješolcev v Italiji.

— „Benca Adriatica“ — Konkordat Feiner sprejet. Včeraj predpoldne se je končalo pred tukajšnjim trgovskim sodiščem glasovanje upnikov goriomenjene banke, katerega namen je bil sprejeti ali odkloniti znani likvidacijski predlog upravnega svetnika Feinerja. Ker je pretežna večina upnikov glasovala za predlog, je bil isti sprejet.

— Razstava rib ter deških in deških ročnih del. V telovadnici slovenske zasebne šole pri Sv. Jakobu v Trstu, via Giuliani 44 se odprla danes, v nedeljo, ob 9. uri razstava rib in ročnih del. Razstavljene bodo izdelki in risbe obeh svetovjokobskih otroških vrtcev in popolne osmerazredne ljudske šole, zato smo prepričani, da ne bo razstava zanimala le roditelje naših otrok, ampak gotovo tudi vsakogar, ki se zanima za šolstvo sploh, za našo slovensko šolo v Trstu pa še posebej. Razstava bo odprta danes, v nedeljo, in jutri, v ponedeljek, od 9.—12. in od 3. do 6. ure zvečer.

Iz urada Pol. dr. „Edinost“ v Trstu

A. K. — Col: Kapitalizacija vojne pokojnine ni dovoljena invalidom, ki so služili v a.-o. vojski. S predhodnim dovoljenjem generalnega ravnateljstva vojnih pokojnin bi se Vam izplačevala pokojnina v inozemstvu. Če postane kod državljani kakor druge države, mora v novi domovini uveljavljati svoje zahteve. Listine se v nobenem slučaju ne povračajo.

I. T. vd. Volk — Trst: Treba je, da pišete zakladni delegaciji v Pulo, da želite izplačitev v Trstu.

M. Grgić vd. Žagar — Bazovica: Prenos računa je v kompetenci zakladne delegacije. Pišite delegaciji v Pulo, proseč, naj prenese izplačila delegaciji v Trstu.

Martin Lipolt — Vreje: Vam je vojna pokojnina priznana. (Projekt št. 1033 od 11. 5. 1925.)

M. Renčelj — Povir: Pozurili smo v Vasi zadevi; imamo zagotovilo, da se bo stvar čim prej vzela v proučitev.

Istrski odbor.

IV. Konestabo — Prejatelj: Izguba nohtnega člena samega palca se ne da pristeti nobeni od osmih kategorij dekreta št. 1491. Negativen odlok Vam je bil dostavljen že 14. 3. 1924.

Tajništvo.

SPORT
SPORTNO UDRUŽENJE
(Službeno poročilo).

T. V. za lahko atletiko: Za načelnika tega vodstva je izvoljen g. Smerdelj.

Članice: Vse članice so obvezane se ločno držati medsebojno sklenjenih pogojev glede vseh tekem. V slučaju, da kak članica krši pogodbo, bo O. S. V. sporazumno z T. V. najstrožje nastopilo proti njej na podlagi pravice, ki izvirajo iz pravil. Sodniški tečaj: V nedeljo dne 14. julija se bodo vršili teoretični izpiti za vse udeležence tega tečaja. Prostor in ura bosia naknadno objavljeno.

Članarina: Pozivajo se članice D. „Zoraa“, M. D. Gaj, M. D. Tabor, S. K. Skač, Ajdovščina, S. K. Sparta Gorica, M. D. Danica, M. D. Dekani, da poravnajo v najkrajšem času zaostalo članarino. Priglasnice: Vse članice naj najkasneje do 12. julija vrnejo poslane jim priglasnice skupno z dvema slikama za vsakega člana.

Naslovi za pisma: Članice „Gaja“, Dekani, „Danica“ in „Tabor“ naj takoj sporočijo svoje naslove za dopisovanje.

Odborova seja: Radi važnih zadev, ki se morajo takoj rešiti, se bo vršila v sredo dne 2. julija izredna odborova seja pri D. K. K. pri Sv. Jakobu.

PRAVILNIK
za kolesarsko dirko, ki jo priredi S. U. v nedeljo 12. julija 1925.

1) S. U. priredi v nedeljo 12. julija 1925. kolesarsko dirko na progi: Greta, Barkovlje, Kontovel, Prosek, Opčine, Trebče, Padriče, Bazovica, Lokve, Divača, Gaberk (razpotje proti Trstu) Storie, Sežana, Opčine, Prosek, Kontovel, Barkovlje, Greta. Odhod ob 3. uri pop. izpred Pogorčelove hiše, cilj istotam.

2) Dirko priredi S. U. za vse dirkače, ki so vključeni v članicah S. U. in ki niso bili še deležni I. II. in III. darila v medklubskih dirkah.

3) Maksimalni čas je določen na 30 minut po prvodolu.

4) Nagrade za posamezne dirkače so: I. darilo, cerkva Pirelli, II. darilo, cerkva Blumel, III. darilo, eteklenica o koskoma; IV. V. in VI. darilo: velika diploma; vsi dobi v maksimalnem času dobijo male diplome. Eventualne poklonitve se objavijo pravčasno.

5) Članice S. U. naj pošljejo na naslov: Hinko Pertot, upravništvo Edinosti, Trst, Via S. Francesco 20. I.

Prijave morajo vsebovati ime in priimek, dan in rojstno leto dirkača kakor tudi njegovo bivaličko. Pomankljive prijave se ne upoštevajo.

7) Vpisnina za vsakega posameznega dirkača znaša L. 4.— Po oddaji kontrolne številke se vrne vsakemu dirkaču L. 2.— Vpisnina se lahko plača pol ure pred odhodom.

8) Tehnična komisija si pridržuje pravico ugotoviti pravilnost prijave.

9) Vpisnina se vrne le v slučaju, da bi bila dirka iz kateregakoli vzroka odpovedana.

10) Premenjava koles je strogo prepovedana.

11) Dirkači vozi z ozirom na policijski red na lastno odgovornost.

12) Prepovedana je aletacija s pomočjo motornih koles, drugih kolesarjev, drugih transportnih pripomočkov kakor tudi krajanje cest.

13) Cestna kontrola z listki bo v Bazovici in Gaberku.

14) Eventualne pritožbe dirkačev se morajo vložiti pisменно potem vsaj pol ure po končani dirki. Vloga L. 5.— se vrne dirkaču le v slučaju, da najde komisija pritožbo za upravičeno.

15) Vsi dirkači morajo biti pol ure pred začetkom dirke pri startu, kjer dobijo številko.

16) Tekoča številka pri vpisovanju služi kot kontrolna številka pri dirki.

17) Darila se bodo razdelila 19. julija t. l. Kraj in čas bosta pravčasno objavljena.

18) Vsi klubi in društva, ki na lastnih vozilih (razen motociklov) spremljajo dirko, morajo rezervirati po en prostor za komisarje T. V. dirke.

19) Vodstvo dirke si pridržuje pravico spremeniti pravilnik po potrebi.

20) Prijave morajo biti vložene do četrtka 9. julija t. l.

Ajdovščina 13 q 59 kg 6 q 35 kg.

Poleg že objavljenih poročil o tekmi med debelimi in suhih, ki se bo vršila v ponedeljek na igrišču „Skača“ in za katero vlada vsepobno zanimanje, prinašamo še sestav moči obeh bojašnih čet in sicer:

Ceta debelih (belohlačniki) Jager, Schpengler, Peter Frijanov (golman), Zaza, Grapar, Tona (kap) Benkiz, Bišč, Kostur, Posilovic, Pavle iz Sv. Jurja in Lučk.

Ceta suhih (črnohlačniki) Skerjatic, Kuntze, Buskov Skač, Breclovski, Rudi iz Barke (kap) Senica, Piero Stuc, ing. Laufer, Take Dobrosec-Lungescu, Korosec in št. 11.

Izredno težko nalogo sodnika na junaškem mečdanu bo opravljal g. Herzklopper, a za morebitne ranjene bo na licu mesta pripravljen „Redeti križ“, pod vodstvom g. Dr. Bieradria.

Že igralci kakor so: Pepe Frijanov, 103 kg, Bišč 101 kg, Kostur, 99 kg, proti Buskov Skač 54 kg (golman črnohlačnikov) Kuntz in Senica, bivša igralca dunajskega kluba „W. R. M. P.“ in da ne pozabimo našega odličnega 2 metra 18 centimetrskega gosta, znanega rumunskega sportnika, g. Take Dobrosec-Lungescu, nam pričajo, da bo po tek igre nad vse zanimiv in da bodo vsi cenjeni gledalci prišli na svoj račun. Pred in med igro svira lovkaška godba.

Začetek ob 16. uri. Vstopnina, ki se bo porabila v dobrodelne namene, znaša: sedeži L. 2, stojališča L. 1.

V slučaju slabega vremena se tekma preloži za pozneje.

Danes 28. t. m. bodo tekmovali na igrišču Adrije pri Lloydovem arsenalu naslednje čete: ob 14 Magdalena Sp. II. četa — Sparta II. četa, Skedenci; ob 16 Hazenaška tekma med M. D. Opčine in Sparto — Skedenci; ob 17.30 C. S. Pro Servola, Skedenci, — Sparta, Skedenci. Zelo zanimiva obeta biti tekma med C. S. Pro Servola in Sparta, ki bo nastopila s par novimi močmi. Pro Servola se je že od svojega začetka pokazala kot zelo nevarna nasprotnica vsaki četi, to pa radi tega, ker goji hitro in dobro kombinirano igro. Hazenaška tekma med opensko Prosveto in Sparto bo gotovo zanimala vsakega sportnika. Sparta bo morala napeti vse svoje moči, da izide čestno iz boja s svojo starejšo posestrimo. Prosveta Opčine pa bo čisto gotovo pokazala, da zasluži ter da, si tudi hoče ohraniti ime dobre čete.

Tekma med rezervama Magdalena Spodnje in Sparte bo pa pokazala gledalcu marsikak dober element med dečki od 13 do 15 let.

Zanimivosti omenjenih tekem zaslužijo, da se jih udeleži občinstvo v obilnem številu in s tem navduši našo mladež za nadaljnje delovanje na sportnem polju.

M. D. P. — Trst: C. S. „Ponziana“. Danes ob 11. uri se srečata na prostornem igrišču C. S. „Ponziana“ nogometni četi M. D. P. — Trst in pa ona „Ponziana“ (odsek Sv. Jakoba). Mlada četa M. D. P. — Trst hoče doigrati svoje prvo nogometno tekmo z drugorodno četo, da zamore tudi v tej panogi sporta pokazati svoj lep in tehnični teren našim sošestanom drugorodcem. Vsekakor bode ob četi napeli vso svojo moč, da si zagolove zmago.

Po končani tekmi, se postavi v tekmo (ob 15.30) obe hazena družini imenovanih društev. Čete M. D. P. — Trst ki je v zadnjem času odlično napredovala (Tekma M. D. P. — Trst — „Olymp“ Opafija — 1 : 4; laniško leto 0 : 8) bo vsekakor imela obilo opravka s to prvo italijansko hazena-četo v Trstu, ki je uporabila poslednji čas, da se zadostno iztrežila za revanšo proti „Prosvetašcam“ ki so jih v prvi premagala z 6 : 1.

Obe tekmi obetate postati zanimivi in bo gotovo obilo našega občinstva prisostvovalo tekmi naših čet proti četam drugorodcem. Kot že omenjeno se vršijo tekme na igrišču S. C. „Ponziana“ (pod Skednjom).

M. D. P. — Opčine. — M. D. P. — Trst. Danes popoldne ob 5 se vrši na igrišču Opčine-Prosek prijateljska nogometna tekma med prvima četama.

Danes ob 15. uri se vrši prijateljska nogometna tekma med II. četo M. D. P. — Opčine in I. četo M. D. Tabor iz Sežane.

Danes popoldne se odigra prijateljska hazenaška tekma med družinama M. D. P. — Opčine in M. D. Sparta na igrišču „Adrie“ ulica Calvola.

M. D. „Tabor“ : M. O. „Čitalnica“. Danes 28. t. m. ob 3.30 popoldne se vrši na sežanskem igrišču tekma med četama goriomenjenih društev.

Iz tržaškega življenja

— Na srečanju menjalničarja Tavelle. — Nove sleparije odkrite. Preiskava, ki jo nadaljuje policija proti menjalničarju Tavelle je privedla do novih zanimivih odkritij o njegovem sleparskem delovanju. Dognalo se je, da je Tavelle opeharil razen Pansilija tudi več drugih oseb, in sicer vedno na isti način, s pretežno spekulacij z vrednostnimi papirji. Očividno se je podjetni menjalničar specializiral v teh sleparijah in je brezdomno dobro umel svoj posel, kajti med njegovimi žrtvami je celo neki tržaški borzni mešetar, kateremu je Tavelle naročil, naj mu nakupi za 500.000 lir vrednostnih papirjev, kar je tudi borzni mešetar storil, dasi ni Tavelle plačal niti stotinke v kritje te kupčije. Ker pa Tavelle ni izvršil svoje dolžnosti kot kupec in je cena dotičnih vrednostnih papirjev medtem znatno padla, trpi mešetar zelo občutno škodo. Za znatne veote eta bila opeharjena tudi neki tukajšnji bančni uradnik in zasebnica Lidia Gioia, stanujoča v ulici Bellini št. 13, ki sta zaupala Tavelle večje število raznovrstnih papirjev, glode katerih ni še ugotovljeno, kje in kako so končali. Tavelle je varal svoje žrtve z raznimi bančnimi potobitnicami in drugimi listinami, ki jih je sam napravil ali spretno ponaredil.

Na podlagi neke druge ovadbe, ki je bila včeraj predložena tukajšnjemu državnemu pravdnstvu, je Tavelle ba je opeharil restavracija Antona Parmesan iz Mestre za znesek 82.500 romunskih levov, ki bi ga bil moral vložiti na Parmesanov račun pri neki tukajšnji banki. A Tavelle se ni ravnal po tem navodilu, menda je imel svoj tajni povod zato. Nekega dne je namreč izbruhnil v njegovi menjalnici ogenj, ki je ba je uničil med drugim tudi denar, ki je bil Parmesanova last. Ovaditelj meni, da je bil ogenj namenoma podtaknjen, ker si je Tavelle na ta način hotel odpreti možnost, da ne vrne denarja, ki mu ga je bil zaupal Parmesan. Potemtakem je Tavelle osumjen tudi zlohotnega požiga in hlinjenja škode, ki da jo je trpel pri tem.

Izgleda, das to ovadbo ni rešena zadnja besoda proti Tavelle; ni izključeno, da ne pride še kaj neposrednega o njem na dan.

— Železniška nesreča na progi Trst-Benetke. — En železničar ubit, par oseb lahko ranjenih. Pri postaji Scodavacca, ki leži ob železniški progi Trst-Benetke, se je včeraj predpoldne pripetila velika nesreča. Osební vlak št. 3541, ki je imel despeti okoli 11. ure na postajo, je par sto metrov pred njo skočil s tira. Lokomotiva se je odrgala od vlaka, združila čez železniški nasip ter se prevrnila. Tudi zadnji voz, v katerem so potovali večina letoviščarji, namenjeni v Grado, je skočil s tira, a k sreči se ni prevrnil, kakor tudi ne ostali vozovi. Med potniki je nastala velika zmeda, vendar nihče ni bil resno poškodovan. Le nekateri so zadobili nevarne praske in bunke, ozdravljive v par dneh. Smrtnevarne se je pa po bič kurjač, ki je ostal po prevrnjenju lokomotive. Prepelali so ga v bolnišnico v Trst, kjer je pa kljub zdravniški pomoči kmalu potem podlegel poškodbam. Radi nesreče je bila progakah 8 ur neuporabna. Železniška uprava trpi znatno škodo.

Iz tržaške pokrajine

— Datovlje. Dne 19. julija priredi tukajšnje pevsko društvo „Venček“ velik koncert na prostem s sodelovanjem pevskih društev

— Sežana. Na trgu v Sežani je bilo na prodaj dne 22-6 t. l. 326 glav živine, i. sicer: 141 glav goveje živine, 133 praševic in 52 konj. Kupčija z volji in konji prav dobra. Veliko živine se je izvozilo v srednji del Italije.

Cena goveji živini je poskočila od 430 na 450—480 lir za stot.

Prašičem je bila cena kakor zadnjič t. j. od 30—70 lir za glavo.

Prihodnji tržni dan bo dne 13. julija t. l. Na tem sejmju se bodo prodajale močne zeljne selenice izpod Nanosa.

Vesti z Goriškega

ZVEZA PROSVETNIH DRUŠTEV

— Njivice-Kojško: Pevsko in bralno društvo „Svoboda“ v Njivicih pri Kojškem naznanja, da se na splošno željo občinstva ponovi prireditve, ki je zadnjo nedeljo tako dobro izpadla. Ponovitve se vrši danes dne 28. t. m. popoldne v prostorih g. Sebastijana Kumarija pod Humnom in sicer z istim programom kot dne 21. t. m.

— Grablovo ob Bači: Danes dne 28. t. m. ob 15.30 priredi „Čitalnica“ na Grablovem veselicu v prostorih g. Franca Florjančiča.

— Sveto pri Komnu. Danes 28. t. m. ob 16. uri se bo vršila veselica „Bralnega in pevskega društva Draga“ na vrtu g. della Schiava.

— Proces proti odgovornemu uredniku „Goriške Straže“ g. Leopolda Kemperleju radi člankov „Sožitje“ in „Smo ali nismo barbari“, ki se je pričel včeraj ob 16. uri, je bil odložen za nedoločen čas. Zagovornik dr. Stecchina je predlagal, naj se zaslisišta policaj Grion in ravnatelj Zadrzne tiskarne v svrhu ugotovitve, ali so zaplenjene številke prišle v javnost. Državni pravdnik je pristal na predlog in razprava se je odložila na nedoločen čas.

— Lokovec nad Čepovanom. Naše prosvetno društvo „Kovaški odmevi“ ni hotelo zaostati za Tomljani ter nam je v nedeljski prireditvi pokazalo kaj zmore dobra volja članov tekmo dvomesečnega vztrajnega večernega učenja. V gosposdarskem postopju Winklerjeve hiše je par stoglav množica napeto in z zanimanjem sledila igri „Tri sestore“. Dekleta so bila sicer tu pa tam malce nerodna in premalo življena v svojo ulogo; zato pa so se fantje po večini dobro obnesli; posebno pa oni, ki je igral g. dardar. V celotnem vtisu so pa za prvi nastop ne le igralcev ampak tudi društva samega ustvarili prepričanje, da bodo v bodočnosti nudili še mnogo več na dramatičnem polju. Da bi le isto zamogli učiti tudi v petju. Ali res ni nobene moči v Lokovcu, ki bi zamogla povečevati petje? Tako so morali naši dragi goštelj Tomljani vese pevski del programa sami izvršiti. Tomljanskemu pevskemu zboru, ki nedvomno koraka po poti le vedno večjemu izboljšanju, primanjkuje topline pri podajanju pesmi. Kar se pa tiče poiziranja posameznih zlogov, je pa napaka, katero bo moral pevovodja takoj odpraviti iz svojega zbora. Svetujemo mu, naj se hodi obilo učiti v bližnjo Sv. Lucijo. Sicer pa njegov zbor ni med slabimi, kolikor poznamo druge vaše zборе po deželi.

Precej hud izraz bi moral rabiti, ako bi hoteli označiti vzrok, zakaj ni porabilen izvršten pevski material čepovanske mladine, ki se je oglašil pri prosti zabavi. Urjen na način svetločuckeja, bi postal temu nele nevaren tekmeec, ampak bi ga še prekosil.

Kal nad Avčmi. Ker letos ni bilo občutiti pri nas suše, imamo obilo sena, kar je za nas največja važnost, ker se živimo v glavnem od živinoreje.

Kot da bi bila naša vas samo italijanska oziroma najmanj polovico naseljena po Italijanih se blesti na trgovini Andreja Lebana samo — italijanski napis. V resnici ga pa ni med nami, ki bi ne bil trd Slovenec.

Najboljši izmed naših fantov so se morali podati v tujino si služiti kruha. — Naša silna občina ima še največ nerazdeljenega občinskega zemljišča. Zato se bomo morali podvzati in paziti, da še pravočasno vložimo prijave do meseca maja prihodnjega leta za razdelitev občinskih zemljišč.

— Avče. Vojaštvo je zgradilo tik mimo naše vasi cesto, ki je silno pripravna kot občevalno ereditvo. Ker dosti široka in brez posebnih klancev. Vsaka druga občinska uprava kot je sedaj naša, bi se prizadevala, da bi jo ohranila javnemu prometu. Na prošnjo enega lastnikov jo je dal župan kar meni ni tebi nič zapreti, tako da se moramo sedaj posluževati zopet stare ozke poti po vasi mimo šole, kjer vozila neprestano ogrožajo tamkaj mudečo se šolsko mladino. Pa se kleti morajo zraven vozniki, ko se morajo vzpenjati po strmim klancu.

Bog varuj, ako bi nas zalotila pri strašnem slabem stanju kanalizacija po vasi taka povodenj kot v Idriji! Prav gotovo bi lovili našo mobilijo tam doli po Soči. Ceravno bi naša občina samo okoli 800 duš, torej ena najmanjših v okraju, pa vendar niso upravne zmognosti našega župana take, da bi jo pravilno upravljali.

Precejšnje razburjenje je vzbudila med vašani neka anonimna ovadba proti tuk. prosvetnem društvu, katero je imelo neko čisto nedolžno predavanje. Brž je vsem ljudem le poznani neznanec tožil pri karabinerjih o komunistični propagandi. Pa bomo prihodnjič kaj obširneje o tem razpravljali.

Omeniti bi še imeli, da je tudi pri nas zelo obilna in po oblastih blagoslovljena letina na — davkih. Pa ne bodite nam raditega preveč nevoščljivi.

Eden, ki bo povedal prihodnjič še več.

— Idrija. Na praznik sv. Alojzija je v našem mestu delil prevzvišeni nadškof goriški zakrament svete birme. Prevzvišeni je prišel v Idrijo prejšnji dan, to je v soboto popoldne ob 17. uri iz Spodnje Idrije, kjer je isti dan birmoval. Ob prihodu je visokega cerkvenega dostojanstvenika, pri napravljenem slavoloku na Kosovem mostu, sprejela velika množica ljudi, med njimi zastopniki oblasti in javnih korporacij ter šolska mladina. Zvečer so pevci in godbeni odsek Katoliške delavske družbe napravili pred župniščem kjer se je prevzvišeni nadškof nastanil, podokniko. Nadškof je ostal tudi na dan sv. Ahacija v našem mestu in vodil procesijo. Na ta dan se namreč praznuje s procesijo obletnica, ko se je pred več sto leti po daljšem brezuspešnem iskanju, zopet našlo živo srebro. Kanalu po procesiji se je prevzvišeni odpravil na Vojsko.

Nekatera dekleta so na dan sv. birme privedla cvetlični dan v korist tukašnjega Dobrodelnega združenja. Akcija, katero je vodila tajnica Udruženja gospd. Malči Lapanje, se je dobro obnesla ter se je nabrala precejšnja svota za naše mestne reveže.

— Naša davčna iztirjevalnica. Na naši davčni iztirjevalnici vladajo, da ne rabimo hujšega izraza, prave turške razmere. V tesnih prostorih se gnete ob času pobiranja davkov dan na dan množica ljudi. Vseled pomankanja uradnih kov morajo nekateri več dni čakati, predno oddajo denar, dasi prišlo po več ur daleč. Toda to še ni vse. Dogodilo se je že več slučajev, ko je stranka plačala davek, pa je potem kljub temu zopet ponovno prejela plačilni nalog. Stranka se je v uradu iztirjevalnice seveda izkazala s potrdilom, da je davek že plačal, kar je tudi dotični uradnik takoj potrdil. Toda čez mesec dni je stranka zopet prejela plačilni nalog, oziroma terjatev za svoto, ki je bila že davno plačana. Zopet se je stranka izkazala s potrdilom da je stvar že davno urejena, in človek bi mislil, da je vendar enkrat zadeva končana. Toda ne; čez mesec dni se zopet pojavijo uslužbenec davčne iztirjevalnice, da izvršijo rubež za znesek, ki je bil že pred več meseci plačan in je že 2krat naknadno to uradnik iztirjevalnice potrdil. Stranka se je zopet izkazala s potrdilom, da je stvar že davno rešena, na kar so uslužbenec odšli. Odločno zahtevamo, da se razmere na naši davčni iztirjevalnici uredijo, da ne bodo naši ljudje ob plačevanju davkov imeli brezpotrebni potov in sitnosti.

— Podgora. Po prvi odločitvi je oblast določila občinske volitve v naši občini za 2. avgusta. Upamo, da je ta dan definitivno zadnji določen za volitve, tako da ne bo več drugih odložitve.

— Imenovanje izvedenca za rastlinske bolezni v Gorici. Sporočajo nam, da je cav. dr. Torizzo, vodja pokrajinskega kmetijskega urada v Gorici, imenovan od ministrstva za narodno gospodarstvo za kr. izrednega izvedenca za rastlinske bolezni s sedežem v Gorici.

S tem se je izpolnila davna želja goriških izvezničarjev, ki so bili do sedaj primorani iskati

potrebnih spričeval v Trstu. Tudi izvajanje zakonov v varstvo rastlin in nadzorovanje raznih drevesnic na Goriškem bo s tem omogočeno.

— Goriško učiteljsko društvo zboruje v Trgovskem domu 2. julija t. l. ob 10.30 uri. — Dnevni red: 1. Predsednikovo sporočilo. 2. Pisatelj France Bevk predava: »Dramatika v ljudski solis«. 3. Razni predlogi.

Stanovska zaveza in zanimivo predavanje strokovnjaka zapoveda polnoštevilno udeležbo. — Odbor.

— Iz Ajdovščine. Peter: Zdravo bratel No, si li kaj pogruntal kvintale? — Pavel: Vse vem! Saj govori že cela dežela o tem. Čisto navadno branje žoge bo. — Peter: Branje da, toda čisto navadno ne, ampak zelo nenavadno. Pomisli, enajst debeluharjev proti enajstim dolginom in suhinom! In vsi sportisti, da je jo! To bo špas! — Pavel: No, to bi pa res rad videl. Si že predstavljam, koliko smeja bo. — Peter: Pa veš, da sva midva tudi vabljena k sodelovanju? Oba kapitana Rudi in Tone sta me že nahnula. Dobiček gre namreč tudi za šolsko društvo. — Pavel: Kar prigrisi me! Saj spadata zraven, jaz s svojimi 94 kg proti tvojim 61 kg. — Peter: Sem že prigrasil oba. — Pavel: Kdo so pa drugi? — Peter: To izveš že v nedeljo. Kar pojdi si naročiti hlaček! — Pavle: Slišim pa, da bodo igrali tudi naše deklice hazenice pridejo. — Pavle: A, to bo pa res krasi! — Peter: In smeja polno, da bodo suhi in debeli trebuh pokali. Zdravo!

— Manzoni-jevi »Promesi sposi« v slovenskem prevodu. Včeraj je izšel v založbi goriške »Narodne tiskarne« slovenski prevod znamenitega romana Aleksandra Manzoni-ja »Za ročenci«. Prevod je oskrbel naš znani pisatelj prof. dr. Andrej Budal. Oprema knjige je tako okusna, da bo delala čast ne samo njeni založnici, ampak sploh Slovincem v Italiji. Smelo lahko trdimo, da je ravnokar izšla knjiga eno iz najokusnejših tiskarskih del, ki so izšla po vojni na Goriškem.

Javni nastop Glasbene šole pevskega in glasb. društva v Gorici danes ob 17. uri v dvorani Trgovskega doma.

— Zrelostni izpiti na tehničnem zavodu v Idriji se bodo vršili od 1. julija dalje.

Vesti iz Istre

— Iz Gabrovic Istre. Dne 22. t. m. popoldne je toča in velikanski naliv dežja napravil v naši vasi ogromno škodo, ki se ceni na 200.000 lir. Skoro ves pridelek letine je uničen.

Prosimo merodajne faktorje, da se zavzamejo za našo nesrečno vas in poskrbijo na merodajnem mestu za pomoč.

DAROVİ

Na svatbi g. Zorke Obersnel z gosp. inž. Jankotom Hamrihar-om v Divači št. 32 se je nabralo Lit 300.— in Din. 15.— za »Šolsko društvo«. Novoporočencema vse najboljšo v njihovem stanu, ostalim darovalcem srčna hvala!

Za »Šolsko društvo« darujejo: N. N. Sežana L 10.— gosp. Semerji L 25.— g. Pitaros L 5.— g. V. L 50.— Roč. Karmela L 2 in Milko Sošić L 10.— mesto cvetja Darinki Sošić. Srčna hvala vsem!

Mesto cvetja na grob ranoumrlega Velemira Pižona daruje g. Stanko Godina 10 L svetovlanski podružnici »Sol. društva«. — Prijatelj terana pri »Tončolu« pa 3.— L — skupno 13.— L Srčna hvala! Denar hrani blagajnik.

O priliki otroške prireditve magd. podr. »S. D.«, ki se je vršila v nedeljo 14. t. m. so preplačali vstopnino sledeči: po 1 L: Šturm, Feriuga, N. N., N. N., N. N., N. N.; po 2 L: N. N., Gombač, Sorn J., Abram N., N. N.; po 3 L: N. N., Ivančič, Debeljak N. N., Kukanja, Kmas M., N. N., Cergoli, Feriuga, N. N.; po 4 L: N. N.; po 5 L: Gostilničar D. K. D., Kosmač, Babič G.; po 10 L: Miklavac A. in Kodrič J. z L 33; skupaj 108 L. Ker se ni mogel udeležiti veselice, daruje »Adrija« 5 L. Srčna hvala vsem!

MALI OGLASI

VDOVEC, 60-leten, sam, s svojo gostilno, poroči 40 do 50-letno žensko, sposobno kuhanja, z malim kapitalom. Ponudbe pod »Vdovec« na upravnistvo. 877

MALA SOBA se da v najem. Via Boccaccio 14 878

TOČAJA, večjege jezikov, s primerno kavčijo, išče »Kmetijsko trgovsko društvo«, Trst, Raffneria 4. 874

PRODAJALKE, izveščane, z znanjem slovenskega jezika, se sprejmejo takoj. Via Mazzini 53/III, od 10—12, ali v pondeljek v via Mazzini 51, trgovina. 875

V STRUNJANU se da v najem hišica, prazna ob morju. Pojasnila telefon 19-14. 876

KUPIM kamnite stopnice (26), tudi rabljene. Prodaj lesena vrata in okna. Acquedotto 94. 878

ZDRAVILIŠČE-kopeli. Prodaj lepo hišico, s pohištvom za L 4000.— Naslov pri upravnistvu. 863

HISNA, večja vseh hišnih del, s spričevali, se išče za takoj. Via Milano 14-II. 864

ZABNICE, angleške ključavnice, ključi, orodje za mizarje in mehanike, vijaki, žebli itd. Zaloga železnine, via Filzi 17. 865

KOLARJI, vajenci, se iščejo. Via Antonio Caccia 5 866

DVA CELJARSKA pomočnika, dobro izučena, sprejme Viktor Pahor, Postojna 76. 860

ISCÉM deklko, od 14—17 let, dobrih starišev, poštno, za k otroku 8 mesecev. Plačilo po dogovoru. Jančar, trgovina Senožec. 867

K OTROKOM išče dobro vzgojeno zdravo deklko ugledna rodbina na deželi. Ponudbe pod »Dobra oskrba« na upravnistvo 861

VAJENCA išče pekarna Kocman, Via S. Michele št. 30 862

BABICA sprejema noseče. Via Madornia 10-II 883

KNJIGARNA Štoka, v via Milano 37, sprejme dečka v službo. 880

LOJTRNICE in voz Vittoria, v najboljšem stanju se prodaja. Salita al Promontorio 6, mesnica. 881

IZDELOVANJE plissé in gub vseh visokosti. Natančnost. Cene nizke. Via Ferriera 29-III 882

PRODA se veliko posestvo ob železnici, sestojajo iz treh dobro vpeljanih trgovin, z vsem inventarjem in z zemljiščem. Cena po dogovoru. Obvestila pri upravnistvu pod »Zavarovano«. 873

VIOLONCELLO kupim. Ponudbe, z navedbo cene na I. Kerda, Volčjadraga. 868

KLEPARSKA delavca in učenca, iz boljše družine, sprejme Zakovšek, kleparska delavnica, Milje 869

UCENEC za pekarno se išče, naslov pri upravnistvu. 870

MLEKARNA išče večjo množino mleka v dnevno dostavo. Naslov pri upravnistvu. 871

AKADEMIK išče primerne službe za dopolnanske ali popoldanske ure. Ponudbe pod »Vesten« na upravnistvo. 872

15 LETEN deček, z dvorazredno meščansko šolo, želi mesta učenca v večji trgovini. Ponudbe pod »Poštenost« 111, na upravnistvo. 858

TRGOVSKI vajenec iz mesta ali okolice za trgovino jestiv se išče. Naslov pri upravnistvu. 845

HISICA z nekaj zemljišča se prodaja za nizko ceno. Vprašati na Sužaku, Boulevard 165. 820

DRŽAVNI VPOKOJENEC, 46 let star, več v govoru in deloma v pisavi slovenskega, hrvaškega, češkega in nemškega jezika bi sprejel službo vratarja v hotelu ali paznika v tovarni. Slika in naslov pri upravnistvu. 811

PRODAJALKA, starejša, z 12-letno trgovsko prakso, išče službo v mestu ali na deželi. Naslov pri upravnistvu. 670

BIRMANCHI Samo v odlikovanem fotografitem ateleju Pietro Miani, Corso V. E. III št. 41, dobite moderne slike po najnižjih cenah. Porabite priliko! 671

BABICA, avtorizirana sprejema noseče. Govori slovensko. Slavec, via Gidra 29. 64

KLAVIRJI, harmoniji, se kupijo. Ponudbe (zadnja cena in znamka) na Tonello, Trst, via Solitario 25/III. 852

PRODA SE posestvo, obstoječe iz dveh hiš, vrta in travnika. V hiši se nahaja trgovina. Odda se tudi v najem. Pojasnila daje A. Slokar trgovec, Ajdovščina. 856

PRIJATELJI, vabim Vas na lastni pridelek vipavca, črno istrsko, kraški teran in pivo Dreher, Jerič Filip, Scala Belvedere št. 2. 804

PRIZMATIČNE daljnogledje, tudi pokvarjene kupuje Hirsch, optik, via Mazzini 36, Trst. Plača dobro. 717

EGIPTOVSKI grafolog pove preteklost in bodočnost življenja. Gorica, via Mazzini 3/1 859

Naša zavarovalnica „UNION“

je največja svetovna zavarovalnica
Delniški kapital Fr. 20 Milijonov, zav.
kapitali v veljavi čez 70 Milijardov Fr.
Ustanovljena 1828.

Generalni zastopnik

AVGUST RAVNIK - GORICA

Via Barzellini št. 2, I. 43

— Zastopniki se še sprejemajo. —

Naznanilo poljedelcem!!

Mlatilnice in ventilatorji, stiskalnice za grozdje, škropilniki in žveplalniki, mlinci in stiskalnice za jabolka. 506

Ing. Righi & Vidovich
Trst - Via Sanità 8 (vokal Via Porporella)

Kmečka posejilnica in hranilnica pri Pobegih
registr. zadruga z neom. zavezo
vabi na

redni občni zbor

ki se bo vršil
dne 5. julija t. l., ob 12. uri
v lastnih prostorih.

DNEVNI RED:

1. Poročilo načelnikstva in prečitavanje zapisnika zadnjega občnega zbora.
2. Čitanje revizijskega poročila.
3. Poročilo nadzorništva.
4. Odobritev računskega zaključka za l. 1924.
5. Volitev načelnikstva.
6. Volitev nadzorništva.
7. Sprememba pravil.
8. Slučajnost.

Načelnikstvo.

NB. Oporazja se na določitev § 34 in 35
zadružnih pravil. (500)

KMETIJSKO - TRGOVSKO DRUŠTVO

Via Raffineria 4 — TRST — Telefon 36-75

NABAVLJA: vsakovrstna vrtna, travnata in cvetlična semena, umetna gnojila: tomatovo žilindro, žilski soliter, superfosfat itd., žveplo, modro galice, angleško, poljske stroje: mlatilnice, čistilnice za žito, slomernice, navadne plugje in obračalnice, grozdne mlince in stiskalnice, žveplalnike, škropilnice, kose »Merkur« itd. itd. otrobe, oves, koruzo, klesno apno, laneno seme, bisulin itd.

KUPUJE: drva za kurjavo, ogilje, med, ovčji sir, maslo, mleko in druge poljske prideleke.

SPREJEMA v shrambo in v komisijsko razprodajo vsakovrstno blago.

POSREĐUJE po zelo ugodnih pogojih posejila in denarne vloge kakor tudi zavarovanja proti toči, ogaju in za slučaj smrti na podlagi prvovrstnih garancij.

Ugodna prilika za poljedelce, preprodajalce in trgovce!

VELIKA IZBIRA:

radiča cukerin, goriški, zeleni, motovilca, špinače, repe, nizkega graha in drugih letnih semen pri trdku

SEVER & Comp. - TRST

Via Machiavelli 13

Kupujemo suhe gobe.

Kupujemo suhe gobe.

Zdravilo, ki je slaščica

je čokoladni bonbon ARRIBA proti glistam in odvjalni bonbon ARRIBA, ki sta izdelana iz najboljše mlečne čokolade. Proti glistam: v zelenih zavitkih po L 1.—; odvjalni v rdečih zavitkih po 50 cent.

V nedeljo, 12. julija, VELIKA VRTNA VESELICA v Št. Petru na Krasu

PODLISTEK

V. J. KRIZANOVSKA:

(88)

Moč preteklosti

Roman v treh delih.
Iz ruščine prevedel Ivan Vouk.

«Dokler je človek v cvetu let, v blagostanju in obdan od prijateljev, je slep, se smatra za neranjivega in moli Boga, če se mu zdi potrebno; a ko ga zadene prvi opomin usode, išče ljudske pomoči, namesto da bi se obrnil k edinemu božjemu viru, zakaj samo od tam more priti resnična rešitev. Oh, kako bi bil moral tedaj moliti in pozivati božje usmiljenje, da bi odvrnilo od močnega sina strašno kazeno. Od neba je možno izprositi milost, toda za to je treba biti dovolj močan, da doseže molitev prestol Vsevečnega. Neki stari puščavnik našega samostana in gospe Felicio, moja prijateljica, sta me bodrila v tistih zame groznih časih in mi pojasnila moč molitve. In pojml sem, da smo mi, posvetni ljudje, posuroveli pod oblastjo mesa, grešnih poželenj in vseh groboj, ki so posledica zlobe, sovraštva in strasti. S tem zlom se obdamo kakor z nepredirno oblastjo, ki nas

objame in tvori nepremostljivo steno med nami in Stvarnikom, in oddaljuje od nas luč in toploto, ki prihaja z nebes. Smo v nekaki ječi, a okoli nas se razprostira divja, neprehodna šuma, skozi katero ne more naša slabotna molitev predrtni in doseči podnožje Stvarnikovega prestola. Iz tega vzroka ne morejo naše molitve izpremeniti usode, ki visi nad našim življenjem. Mi ne moremo nič proti njej: slepi smo in ne vidimo prepada, ki se odpira pred našimi nogami; gluhi smo, ne slišimo peklenškega grohotanja besov, ki nas gonijo v pogibel, in ne zaznavamo šumenja nevihte, ki divja okrog nas. Oj! Prepozno sem spoznal, da kdor ne zna moliti, je podoben gluhomemu hromcu, katerega vpitje na pomoč ne pride do nebeskih zaščitnikov. Le tedaj postane molitev mogočen izliv duše, ko preseče teme kakor ognjen meč in se s svetlim plamenom dvigne k nebu... A v tistem času, ko bi moral moliti za sinov spasa, nisem nič vedel o tem in sem samo sanjal, kako bi ga zavaroval s tem, da ga sijajno oženim. Nesrečni neopametnež! Nisem vedel, kaj se je zgodilo v Montignosu za časa moje odsotnosti, zvedel sem to šele pozneje, v tistem strašnem, mračnem trenotku.

VI.

O svitu naslednjega dne sem šel v Ferraro, isto-

časno ko sem del svojega spremstva odpravil v Montignoso k sinu z naročilom, naj pride nemudoma k meni. Čez nekaj dni po mojem prihodu v Ferraro je prišel za menoj Paolo, toda zapazil sem, da je shujšal, pobledele, in neki nemir ga je glodal. Naslednje dne po njegovem prihodu je bil na dvoru ples, a vojvodinja je predstavila Paola Bianki. On je bil ljubezljiv in privlačen kakor nikdar, toda jaz sem čutil prisljnost njegovega smeja in njegove veselosti, a včasih se je v njegovem pogledu zablistalo nekaj zlobnega in besnega. Družba ni seveda nič opazila, a Bianca je bila vsa v ognju zanj. Po večerji mi je vojvodinja povedala, da je moj sin docela omamil njeno sovodnico in da ne preostane drugega kakor ju zaročiti. Rekla mi je, naj se oficijelno obrnem k vojvodi. Naslednjega jutra sem pozval Paola v svojo delovno sobo in mu povedal, da bo čez nekaj dni razglašena njegova zaročka s princesinjo Bianco in da pojdeva danes k vojvodu, da uradno zasnubiva nevesto. Paolo je pobledele, prišel za trenotek v zadrego, a potem odgovoril, da ne želi tega.

— Čemu? — sem ga strogo vprašal. — Kaj imaš proti temu? Ta sijajna poroka mora vendar laskati tvojemu samoljubju in to je največja čast za našo hišo, razen tega je madonna Bianca lepa kakor angel

in te ljubi z vsem žarom svojega mladega srca.

Povesil je glavo, toda ponovil je zavrnitev in to me je ujezilo.

— Za takšno neverjetno nes pamet moraš imeti važne vzroke. Ali si se morda spustil v kakšne nevarnejše zveze, kakor je bila ta? Ali poznaš tole? — in vrgl sem na mizo koralni kolje.

Paolo se je odmaknil.

— Ali ti je znana usoda Mariette, hčerke gostilničarja Anselma? — sem nadaljeval.

— Šla je v samostan, — je zašepetal.

— Da, toda zadušila je poprej svojega otroka, tvojega otroka, ki si nesrečno zavrgel. Kakor tat si ugrabil onim priprostim, dobrim ljudem edino hčerko, nakar si jo poteptal v blato in jo zavrgel kakor obnošen rokavico. Sramuj se, Paolo! Nisi postal kakor plemič, ampak kakor razbojnik. Tvoja žrtev je umrla, ne da bi izdala tvojega imena, toda na njenem grobu je nesrečni oče preklel nepoznanega mu zapeljivca. Ali ni dovolj preklestva na naši rodbini? Ali si pozabil na žalostno usodo, ki je pokončala toliko članov naše družine? Zdaj pa ti rečem, da ne sprejemam tvoje zavrnitve glede ženitve z Bianco. To bi bila nezasluzena žalitev za vojvodsko družino in za tvojo nevesto. Čas je, da postaneš pameten,

Gospodarstvo.

Zadruga kot narodno-obrambna ustanova

V zadnjem svojem članku sem razpravljal o Zadrugi kot socialni ustanovi, ki brani malega človeka pred izkoriščanjem denarnih moči. Ako pa pregledamo zgodovino našega naroda, bomo videli da nas ni Zadruga ščitila samo gospodarski, ampak nam je tudi v narodnem oziru mnogo koristila. V slovenske kraje, posebno Kranjsko, Stajersko in tudi nekatere kraje naše Julijske Krajine se je pred vojnimi hotel na vsak način vsesati tuj kapital. Pangermanski Schulverein je z vsi silo propagiral ustanovitve podružnic nemških bank v naših krajih. Nemške filijale so se z vsi silo vrgle na prihranke našega kmeta in se trgale zanje. V času najhujšega narodnega boja so se ustanovile podružnice bank in bančnic, a naši zadrugari, ki niso videli v teh bankah samo denarne ustanove, ampak naravnost izborni bojni sredstvo v raznarodovalnem pohodu tujega kapitala, so z vsi silo propagirali ustanovitve hranilnic in posojilnic.

Lov na prihranke našega ljudstva je bil pravcati boj, da se onemogoči vsako zadrugo snovanje in tako zasuzni na kmet ter o prvi priliki požene z rodne grude. Ti slučajni niso bili redki, posebno na Stajerskem in Kranjskem, kjer se je posrečilo raznim bankam dobiti v roke precejšnje množice prihrankov na oni strani, a na drugi strani dajati le navidezno ceno in ugodna posojila. Kmet in posestnik, ki je tu našel posojilo, je bil vedno pod strogim nadzorom pangermanske podružnice, ne zavajajoč se nevarnosti, ki mu je pretela ne samo v gospodarskem oziru, ampak tudi v narodnem. Banka mu je predpisovala obvlitvah, koga sme voliti in kaj sme delati. Postal je počasi raznarodovalno sredstvo in, ako ni sledil, mu je pretela nevarnost, da ga banka lepega dne požene z domačije in ga vrže med proletarce. Vidimo, da Zadruga ni samo v boju za gospodarsko biti ali ne biti, ampak da je tudi za narodno življenje veljavnega pomena. Zadruga, ki hoče vršiti svojo veliko misijo bratstva in enakosti, mora na svoj prapor zapisati tudi zlate besede gospodarske in za tem v zvezi narodne svobode. Zadruga, v katero zaupamo, da bo preobrazila svet in z njim vso socialne nedostatke, mora rešiti vprašanje narodnostnega življenja.

TRG ZGODNJEGA KROMPIRJA V GORICI.

Z mrlično naglico se pripravila naša dobro znana zadruga na izvoz krompirja. Gospodarska zadruga v Vrtojbi, ki posluje v prostorih Slov. Kmetijskega društva v Gorici, je začela z izvozom krompirja. Predvideva se za letošnji okrog 200 vagonov blaga, ki bo kakor kaže zdravo in lepo.

Cena kakor se predvideva ne bo dosegla cene lanskega leta, kakor Napoli razpolaga z velikimi množicami blaga in na trg je odvisen od Napoli in Firenze, kakor tudi od trgov v uvoznih državah samih in njih letini. Vsa možnost je da cena poskoči radi pomanjkanja zveze v letinah v posameznih državah, vzrok temu je slabo vreme in zakasnitev v zoritvi.

Na tujih trgih je veliko zanimanje za naš krompir; posebno Nemčija povprašuje po njem in nemški trgovci so že obiskali zadrugo, in sklenili z njo kupitijske zveze.

Glavni trg za naš krompir ni Avstrija ampak Nemčija posebno se Bavarska. Družna noče našega blaga, ker se mu zdi predrago napram Napoli.

Naš pridelek povečini belo mesnat uživa sloves na tujem trgu, tlači ga pa le eno in to je malomarnost naših ljudi, ko nalagajo blago v vreče. Vsemožeče reči vtaknejo v vreče samo, da več tehta. Zemlja se poklija v tužno pomešana med krompir. Naši zadrugari mislijo, da si s tem več pridobe, a pokaže se ravno nasprotno. Blago, ki je umazano, kupec noče sprejeti in ako ga sprejme, zahteva velike popuste.

Čudno je pri naših ljudeh, da nočejo razumeti tega. Trgovcem dajo dobro plačilo, a samim sebi to je zadruga najslabše. Ne zavajajo se, da s tem škodujejo samim sebi. Ker vendar člani zadruga so le oni.

Da blago grije, so krivi kmetje sami. Na trg v Gorico prinašajo samo lepo izbrano blago, a v vreče za zadrugo pa naložijo zemljo in moker krompir.

Prebirajte krompir in upoštevajte, da samo lepo blago ima visoko ceno in se prikupe na trgu v tujini. Le z lepim blagom dosežemo tudi visoko ceno in velik krog odjemalcev. Gospodarska zadruga je sklenila, da bo letošnji pregledovalni blago na postaji in po njih. Kdor bo imel slabo prebrano, bo prisiljen peljati blago domov.

Krompir mora biti enake velikosti, suh in očiščen zemlje in navlake. Izvajala se bo stroga kontrola kakor svojočasno pred vojno. Kdor ne bo pokoren pravilom skupnosti, bo pač sam nosil posledice za slabo blago.

Tako postopanje odobrujemo in upamo, da bo rodilo uspehe.

Člani oddajate blago samo zadrugi, ker le ona varuje vaše interese, pomislite samo, kaj bi bilo, ako bi zadruga nehala delovati. Cena takoj pade in kmet je izročen na milost in nemilost izvoznikarjev.

Slo. kmet. društvo Gorica.

Orehove tropine.

Pred kratkim je „Edinost“ priobčila članek o orehovih tropinah, v katerem je opisala njih vrednost. Pred vojo so naši živinorejci pridno posegali po tej krmi ter dosegali prav lepe uspehe. Med vojno se je radi pomanjkanja oljnatih tropin to krmiljenje opustilo, tako da je ostalo le malo živinorejcev, ki rabijo za krmiljenje oljnatih tropin.

Med oljnatimi tropinami so orehove tropine najizdatnejše in na cenejšje močno krmilo. Ker vsebuje mnogo beljakovin in toščice, so mnogo boljše kakor pšenčni otrobi in tudi mnogo cenejše. Zelo dobro vplivajo orehove tropine na množico in kakovost mleka, ako jih pokladamo molzinim kravam, posebno se, če jih dobivajo v pičeti nekaj tednov pred otelevitvijo in po njej. Zelo priporočljivo je, krmiti z njimi odstavljeni teleta ter slabotna, boleha in zdelane živali, ker se po daljšem krmiljenju okrepijo.

Ker se izvaža mnogo oljnatih tropin iz naših krajev v inozemstvo, priporočamo našim živinorejcem, da se zopet oprimejo krmiljenja z oljnatimi tropinami. Ako se izplača živinorejcem v inozemstvu rabiti to krmilo, ki se izvaža iz naših krajev, se mora tembolj izplačati nam, ko nam ni treba plačevati prevoznih stroškov.

Orehove tropine imajo v zalogi Slovensko kmetijsko društvo v Gorici in Tržaška kmetijska zadruga v Trstu po L. 150.— za 100 kg.

Tržaška kmetijska zadruga v Trstu
ul. Torrebianca št. 19, Telefon št. 4439.

TRŽAŠKA KMETIJSKA DRUŽBA V TRSTU
ulica Torrebianca št. 19 Telefon št. 4439,
ima v zalogi:

Orehove tropine po L. 150.— za 100 kg, laneno seme, otrobi.

Semeni jesenske repe, okroglice in dolge, špi-nače širokolistnate po L. 650 kg., vrzole Vertus, zelje, karfiol erfurtski zgodnji, seme bledesa, salate endivje širokolistnate in kodrave, vse vrste poljskega, vrtnega in cvetličnega semena.

Semena trav nemškega izvora, detelje triletnje, inkarnatne in lucerne.

Vinogradniške potrebščine: žveplo, dvakrat rabinirano in ventilirano, preiskušeno z 99.57% čistosti po 100 lir kvintal.

Modro galico, angleško v vrečah po 280 kg., v sodih po L. 3.— kg.

Škropilnice, žveplalnike, ročne in nahrbtnice, Kose Merkur, Vulkan itd.

Umetna gnojila: 16-18% superfosfat, 40% kalijeva sol, čilski soliter.

Kmetijsko orodje: orala, ospalniki, šape okoličanske istrske in kraške, gnojine in sene-ne vile, železne in lesene grablje, kosilca itd.

Bisulina. Pravi nemški bisulin, zdravilo za na spolovilih obolelo živino.

Pučjo krmu: ogorščica (ravizon), luščen oves in konoplje.

Tržaška kmetijska zadruga
v Trstu, Torrebianca št. 19 in Raffineria št. 7.

Tržaška kmetijska zadruga v Trstu ima v torek dne 30. t. m. odborovo sejo v lastnih prostorih.

Vinska razstava v Sibeniku. Povodom otvoritve liške železnice, ki se bo vršila 26. julija t. l., se bo vršila v Sibeniku razstava vin in likerjev. Že sedaj vlada za to razstavo veliko zanimanje. Razstavljene bodo vse vrste vina iz Dalmacije in Hrvatskega Primorja. Obiskovalci razstave bodo imeli 50% popusta na železnica in parnikih. Vsa potrebna obvestila kakor tudi legitimacije se dobijo na jugoslovenskem generalnem konzulatu v Rimu.

Peti ljubljanski velesemenj se bo vršil letos med 29. avgusta in 8. septembra t. l. Po vseh predvidevanjih bo imel ta semenj velik uspeh. Razen industrijske, obrtne in trgovinske razstave bo letos tudi mnogo drugih zanimivosti. Inozemstvo bo dobro zastopano, in sicer v prvi vrsti z onimi proizvodi, ki se v Jugoslaviji še ne izdelujejo. Čehoslovaška razstavi v lastnem paviljonu razne izdelke umetne obrti. Istočasno se bo vršila tudi velika športna razstava, razstava živine, konj perutnine itd. Obiskovalcem velesemnja in razstavljalcem je dovolila država velike ugodnosti na železnici, pri vidiranju potnih listov, carini itd. Ker bo ob času semenja v polnem teku tudi sezona po slovenskih kopalščih, bodo imeli obiskovalci semenja istočasno priložnost, da posetijo divne izletne kraje Gorenjske, ki je prava jugoslovenska Švica.

Obiskovalci V. ljubljanskega velesemnja bodo deležni velikih ugodnosti tudi na čehoslovaških, ogrskih in italijanskih železnica. Na podlagi semenjske izkaznice dobijo na čehoslovaških in ogrskih železnica popust v višini 50%, na italijanskih železnica 30%. Za vizum potnega lista se plača samo 20 dinarjev. V Jugoslaviji je dovoljen na železnica popust 50%. Transziti popotniki preko Čehoslovaške republike bodo deležni popusta v višini 33%.

Pokroviteljstvo nad ljubljanskim velesemnjem je prevzel tudi letos kralj Aleksander I.

Gibanje italijanske, francoske in belgijske valute v dobi 1920-1925.

Pred svetovno vojno smo bili navajeni gledati na denar kakor na nekaj stabilnega, nespremenljivega. Ustajeno svetovno gospodarstvo in vsepovsod vladajoča zlata veljava je tudi podkrepila gornje naziranje. Toda razdejanje svetovne vojne je uničilo tisto čudovito gospodarsko ravnost, ki je prej obvladovalo vso zemeljsko oblo. Kakor navadno pri takih slučajih, so v svetovni vojni nosili nekateri največje žrtve vojnih strahot, medtem ko so drugi se bolj okrepili svoj gospodarski in politični položaj in dosegli stopnjo gospodarske moči, ki bi bila v normalnih razmerah naravnost nedosegljiva.

Med vsemi državami, ki so od svetovne vojne največ pridobile, je gotovo Amerika. Najbolj potrjuje gornje dejstvo poročilo ameriškega finančnega ministra Mellona na kongresu Zedinjenih držav o stanju dolgov evropskih držav napram Ameriki.

Skupno je dolgovala Evropa Ameriki z včetimi obrestmi do 1. januarja 1925. celih 7.143.255.900 dolarjev. Od te ogromne svote dolguje:

Francija	4.137.224.354
Italija	2.097.347.121
Belgija	471.823.713

Glavne dolžnike napram Ameriki tvorijo gornje tri države. Vseh ostalih sedem držav dolguje Ameriki komaj 436.860.712 dolarjev, torej manj nego Belgija sama.

Naravno je, da je sanacija francoske, italijanske in belgijske valute v mnogem odvisna od poravnave dolgov napram Ameriki, in to posebno se iz razloga, ker Amerika absolutno noče popustiti v tem vprašanju.

Z naraščanjem dolga napram Ameriki je padala vzporedno valuta Francije, Italije in Belgije, kar najbolj osvetljuje naslednja tabela, ki nam kaže gibanje gornjih treh valut v dobi 1920-25 in po letnem povprečju.

1920	275.1	262.3	389.8
1921	258.7	259.0	449.1
1922	235.5	251.3	406.4
1923	317.8	370.1	419.4

koncem meseca

decembra	357.4	388.6	448.5
januar	357.4	388.6	448.5
1925	356.7	372.6	463.1
februar	376.5	385.6	478.0
19. junija	407.0	312.5	523.5

Gornje številke značijo koliko papirnatih frankov francoskih in belgijskih, ali lir, se je moralo plačati za sto zlatih enot istih

veljav. Iz gornjih podatkov je obenem razvidno, da vse tri valute skoraj v enaki dobi rastejo, oziroma padajo in da je njih valovanje v izredno ozki medsebojni zvezi.

Padajoča tendenca gornjih valut izvira predvsem iz velike vojne škode, ki so jo pretrpeli Francija, Belgija in Italija, in iz ogromnega inozemskega dolga gornjih treh držav.

Prvi predpogoj sanacije francoske, belgijske in italijanske valute je povrnitev inozemskega dolga, ki kakor mora tlači in ovira obnovitev gospodarstva gornjih držav in jih napravlja v veliki meri odvisne od dobre volje ameriško-angleških velebank.

Zadnji padec lire je povzročil, da se je italijanska vlada izjavila za pripravljeno plačati dolgove Ameriki in Angliji. Ta korak ima dvojno važnost. Prvič bo vzburil v tujih državah zopet zaupanje v liru in s tem zaustavil prenašaj pad, ker je v interesu samem upnikov, da se lira vzdrži, drugič je dobro, da se predoči javnosti važnost in potreba odplačevanja tujih dolgov in se pripravi na težke žrtve, ki bodo v svrhu doseženja gornjega cilja potrebne.

Gotovo je, da so se Francija, Italija in Belgija v zadnjih letih gospodarsko jako okrepile, toda nujno je potrebna končna likvidacija ameriških dolgov, brez katere je normalizacija gospodarskega življenja gornjih držav težko izvedljiva. Ni dvoma, da se končno gospodarska sanacija Francije, Italije in Belgije tudi izvede, kar bi bilo le v korist po tolikih vojnih grozotah izmučene Evrope.

Loterijske številke

izrečene dne 27. junija 1925:

Bari	20	66	72	73	43
Firenze	52	61	83	49	35
Milano	1	57	64	27	18
Napoli	25	32	17	1	42
Palermo	44	45	41	24	42
Roma	16	62	21	76	33
Torino	79	63	62	75	54
Venezia	46	74	4	48	72

To in ono

Pretep v litvinski zbornici. Ob prihiti razprave o novem tiskovnem zakonu je prišlo med opozicijo in vlado do ostrih

spopadov. V svrhu vzpostavitve reda je poklical ministrski predsednik v zbornico policijo. Dva opozicijska poslanca, ki sta najbolj kritizirala imenovani zakonski načrt, sta bila izključena iz seje. Ker pa le nista hotela zapustiti dvorane, so ju policisti nasilno odvedli na hodnik. Ko pa je bivši ministrski predsednik dr. Grimius, znani prvoboritelj za litvinsko svobodo, ožigosal postopanje predsednika napram opoziciji, se je vnela pravcata bitka med opozicijskimi poslanci in krščanskimi demokrati, ki so navali na dr. Grimiusa. Tekom spopadov je bil Grimius težko ranjen. S pomočjo policijskih ojačenj so bili končno opozicijski potisnjeni iz dvorane. Pretepanje se je seveda nadaljevalo na hodnikih, kjer so opozicijski neprestano vzklikali: „Živijo Grimius!“

Radi teh dogodkov vlada v litvinski prestolnici, v Kovnu, veliko vznemirjenje. Vest, da je bil dr. Grimius v zbornici težko ranjen, je vzbudila med prebivalstvom silno ogorčenje.

Demonstracije proti občinskim davkom. Nad petnajst političnih in nepolitičnih organizacij je priredilo včeraj v Salzburgu burne demonstracije proti davčnim ukrepom mest. občine. Demonstranti so odkorakali v četverostopih pred poslopje deželne vlade, kjer so vložili ostro resolucijo proti zvišanju občinskih davkov.

Brezposelnost na Dunaju. Dunaj šteje sedaj 119.500 brezposelnih. Od februarja je padlo število brezposelnih za 20.000.

Mraz in sneg v Rusiji. Kakor poročajo iz Moskve, je obiskal te dni hud mraz severne dele Rusije. Začelo je tudi snežiti in temperatura je padla pod ničlo. Domačini pravijo, da takega vremena v juniju ne pomnijo že več desetletij.

Borzna poročila.

DEVIZE Amsterdam od 1040.— do 1900.— Belgija od 127.— do 128.25; Pariz 125.25 do 129.25 London od 138.— do 138.50; New York od 28.30 do 28.60; Spanja od 405.— do 410.—; Švica od 550.— do 560.—; Atene od 42.— do 44.—; Berlin od 680.— do 700.—; Bukarest od 12.50 do 13.—; Praga od 83.50 do 85.—; Ogrska od 0.0390 do 0.0405; Dunaj od 0.0390 do 0.0410; Zagreb od 49.25 do 50.—

VALUTA: Avstrijske krome od 0.0397 do 0.0405 dinarji od 49.— do 49.75; dolarji od 28.20 do 28.50; novi po 20 frankov od 105.— do 108.— funt sterling od 138.— do 138.25.

Benetijske obveznice 73.20.

LJUBLJANSKA POSOJILNICA

r. z. z. o. z. v Ljubljani. Telefon št. 9

Mestni trg št. 6

obrestuje vloge zelo ugodno in sicer:

vloge, ki jih izplačuje brez odpovedi	po 8 %
vloge z enomesečno odpovedjo	po 10 %
vloge z trimesečno odpovedjo	po 12 %
vloge s šestmesečno odpovedjo	po 14 %

Jamstvena glavnica za vloge znaša že nad 11 milijonov Din.

Posojila daje le proti popolni varnosti na vključbo in na poročstvo.

Inkaso faktur in menic.

Trgovski krediti.

ZOBOZDRAVNIŠKI AMBULATORIJ

Trst, Via Sette fontane št. 6

od 9. do 12. ure in od 15. do 19. ure

Ljudske cene. 508 Ljudske cene.

Zobozdravniški ambulatorij

v Sežani št. 68.

Odprt vsaki dan izven srede in sobote.

V sredo in sobotah v Nabrežini od 12-2.

(504) Stanko Perhavec.

V založbi

Knjigarne-papirnice STOKA

d. z. o. j.

Trst — Via Milano št. 37

je izšel

dr. J. Valjavec

italijansko-slov. slovar

Cena L. 28.— s priporoč. poštno L. 29.50

Naročila brez vneprej poslanega zneska se ne upoštevajo. (075)

LUIGI GREGORICH

TRST — VIA GINNASTICA ŠT. 15.

ZA BIRMO

je edini več urar in zlatar

Alojzij Povh

na Piazza Garibaldi št. 2

prve nadstropje (62)

MIRODILNICA

MARIO FERLIN

Sv. Marija Magdalena zgornja 2 Blivio. Tel. 774

Pod ulico Via Cava 10 (Vagel Via Madonna del mare)

prodaja na debelo in drobno. 63

Barve, lafi, copiti, šipe, žebliji, cement, sadra,

žveplo, modra galica itd. — Postrežba na dom.

Bogata izbira slikarskih vzorcev (štampe)

Velika izbira cepilnih potrebščin

Zaloga mazila „MIRBONA“ za čevlje

BANCO METALLI PREZIOSI

Via della Borsa 2, tel. 19-27

KUPUJE krome, goldinarje, zlat in srebrni denar ki ni v rabi kakor tudi zlato, srebrnino, platin in dragulje ter jih

plačuje po najvišjih cenah. (68)

URARNA-ZLATARNA F. BUDA

Trst — Corso Garibaldi 35

(Podružnica Via Scalfinata 1)

Kupuje krome, goldinarje, staro zlato, briljante in plačuje po najvišjih cenah.

Razpolaga z veliko izbero vseh zlatih predmetov 14 in 18 karatnih, briljantov, dijamantov, srebrnine in ur po najnižjih cenah. (55)

Inserirajte v „Edinosti“

TRGOVSKO OBRTNA ZADRUGA v TRSTU

registrovana zadruga z neomejenim jamstvom

VIA PIERLUIGI DA PALESTRINA 4, pritličje

Obrestuje hranilne vloge, počeni s 1. januarjem 1925 po

4 1/2

Večje vloge, vezane na odpoved, po dogovoru.

Davek na obresti plačuje zavod sam.

Trgovcem in obrtnikom otvarja tekoče čekovne račune.

Sprejema tudi vloge na tekoči račun v Dinarjih ter jih obrestuje najugodnejše.

Daje posojila na menično poročstvo, zastavo vrednostnih papirjev, ali dragocenosti in vključbo. Eskomptira trgovske efekte.

Uradne ure od 9-1 in od 3 1/2-5 1/2 pop.

Poštno-hran. račun št. 11/1327. Telefon 16-04.

ZOBOTEHNIČNI AMBULATORIJ